

Provincies en klimaat

In het Bonnefantenmuseum in Maastricht wordt fors geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen.

Provincies doen veel op het gebied van klimaat en werken in veel gevallen samen met gemeenten om hun beleid handen en voeten te geven. Voorbeelden te over uit Drenthe, Utrecht en Limburg.

In zogenoemde klimaatateliers of 'charrettes' worden Drentse gemeenten geïnspireerd om aan de slag te gaan met klimaatbeleid en duurzame ontwikkeling. 'Het zijn snelkooksessies van één of twee dagen', legt gedeputeerde Tanja Klip-Martin van de provincie Drenthe uit. 'Met financiële steun van de provincie zitten deskundigen op allerlei gebieden met medewerkers van een gemeente om de tafel. Ideeën voor ruimtelijke inrichting, duurzame energievoorziening en energiebesparing worden op een innovatieve, open wijze aan elkaar gekoppeld.' De eerste charrette had een jaren-zestigwijk in Borger-Odoorn als onderwerp. Andere betroffen een nieuwbouwwijk in Tynaarlo en de nieuwe dierentuin van Emmen.

'Bij de dierentuin is besproken hoe je het park zo kunt inrichten dat energie- en waterstromen slim aan elkaar worden gekoppeld. Op de ene plek moet het water koud zijn voor pinguïns, op de andere warm voor tropische vissen.'

Energiebureau

De provincie Drenthe heeft een klimaat- en energieprogramma waarin vijf thema's zijn uitgewerkt. Het betreft Diep onder Drenthe (bijvoorbeeld benutting van aardwarmte), Klimaatlandschappen, Waterbergings- en kwaliteit, Bouwen en Kenniseconomie. Gedeputeerde Klip: 'Binnen deze thema's werken wij intensief samen met gemeenten. Wij maken afspraken over de uitvoering van

een thema, leveren expertise en betalen mee aan projecten die eruit voortkomen. Er is één monitoringsysteem in het leven geroepen, waarmee we de resultaten kunnen meten en vergelijken. Iedereen kan bij elkaar in de keuken kijken.'

In Zuid-Oost Drenthe is een energiebureau opgericht dat geen nieuw beleid bedenkt maar dat, zoals Klip het noemt, al schakelend en makelend aan het werk is. 'Met dit bureau zorgen de gemeenten Emmen en Coevorden en de provincie ervoor dat initiatieven voor de opwekking van duurzame energie aan elkaar worden gekoppeld, waardoor deze beter renderen.'

Klimaatbestendig grondgebied

De provincie Utrecht volgt het landelijke klimaatbeleid: 30 procent energiebesparing en 20 procent duurzame energie in 2020. 'In 2040 willen wij op 100 procent duurzame energie zitten', zegt gedeputeerde Wouter de Jong. 'Dan moet het grondgebied van de provincie Utrecht klimaatbestendig zijn. Die fikse reductie van de CO₂-uitstoot krijgen we als provincie niet alleen voor elkaar. De provinciale organisatie geeft wel het voorbeeld en zal in 2015 klimaatneutraal zijn. Dit betekent dat we duurzaam inkopen, dat de dienstreizen CO₂-neutraal zijn, en bijvoorbeeld ook dat de verlichting van provinciale wegen energiezuiniger zal zijn dan nu. Er blijven altijd compenserende maatregelen nodig, maar zo weinig mogelijk.' De Utrechtse gemeenten hebben klimaatdoelen die vergelijkbaar zijn met die van de provincie. De Jong: 'De meeste gemeenten willen in 2030 of 2040 klimaatneutraal zijn. We kunnen veel van elkaar leren op de weg ernaartoe. Ook de waterschappen spelen een rol in het klimaatbeleid, omdat de watersystemen moeten worden aangepast aan de te verwachten klimatologische situatie.' De provincie helpt de gemeente Utrecht met het realiseren van een klimaatneutrale nieuwbouwwijk. Hetzelfde doet zij in Woerden voor bestaande bouw. Ook heeft de provincie meebetaald aan het realiseren van het Duurzaam Energiebedrijf Veenendaal-Oost (DEVO). 'Wij delen onze kennis met gemeenten. Adviseurs duurzaam bouwen gaan ook bij hen langs.'

Biowasmachine

In de provincie Utrecht worden diverse pilots uitgevoerd met groene daken die verkoeling bieden, isoleren en bijdragen aan het schoner worden van de lucht. 'En we dragen bij aan het ontwikkelen van een biogascentrale, die gas gaat leveren aan 20.000 huishoudens', zegt De Jong. 'Op regionale klimaatop toppen wordt de kennis van overheden, bedrijven en kennisinstellingen bij elkaar gebracht om de uitvoering van het klimaatbeleid goed vorm te geven. De samenwerking met de gemeenten verloopt goed. Het bedrijfsleven doet ook mee. Met de glastuinbouwsector kijken we naar mogelijkheden voor toepassing van aardwarmte. Op diverse plaatsen kan op dit moment geen gebruik worden gemaakt van warmte-

Energieverlies voorkomen

Limburg onderzoekt samen met het ministerie van Economische Zaken de mogelijkheden van ondergrondse energieopslag. Gedeputeerde Kersten: 'Het gaat om een project van 1,8 miljard euro. Door niet direct bruikbare energie uit kolencentrales en windmolens op te slaan, voorkomen we het verlies van deze energie, drukken we de energieprijzen, vergroten we de leveringszekerheid en creëren we het grootste naoorlogse werkgelegenheidsproject in Limburg.'

koudeopslag vanwege het risico van verontreiniging van het grondwater. Een biowasmachine die zorgt voor biologische afbraak van de verontreiniging kan uitkomst bieden.'

Milieu- en waterpanels

Bert Kersten, gedeputeerde in de provincie Limburg, is enthousiast over de samenwerking met gemeenten op het gebied van klimaat. 'In milieu- en waterpanels praten wij regelmatig met wethouders. Deze panels bevelen iedereen van harte aan. Ze werken zeer inspirerend en leiden ertoe dat ook gemeenten enthousiast aan de slag gaan met klimaatbeleid. Vanzelfsprekend proberen we het goede voorbeeld te geven. In onze eigen gebouwen, zoals het Bonnefantenmuseum, wordt fors geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen. Verder kijken we samen met ondernemers naar de verduurzaming van bedrijventerreinen en naar de mogelijkheid om industriële restwarmte te gebruiken in woningen.' Een erg mooi project vindt Kersten de bouw van een duurzame energiecentrale. 'Die komt in Venlo of Maastricht. Er loopt een Europese aanbesteding: vijf partijen zijn in de race om voor een bedrag van 70 miljoen euro de opwekking van duurzame energie uit biomassa, wind en zon te combineren. De provincie is bereid een deel van de onrendabele top te financieren. Deze centrale moet 20.000 gezinnen van stroom gaan voorzien.' ■

Aangescherpt bouwbesluit Noord-Nederland

Met een 100.000-woningenplan willen de provincies Drenthe, Friesland en Groningen bereiken dat 65.000 bestaande en 35.000 nieuwe woningen in 2015 voldoen aan strengere energienormen dan gemiddeld. 'Noord-Nederland heeft met ingang van 1 juli 2010 een strenger bouwbesluit dan de rest van Nederland', vertelt gedeputeerde Tanja Klip-Martin van de provincie Drenthe. 'Alle gemeenten in Noord-Nederland hebben een akkoord met het Rijk getekend waarin zij overeenkomen deze aanscherping van het bouwbesluit te zullen naleven. Wij helpen bij de handhaving ervan.'